

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp en PVV over veiligheidsmaatregelen en noodpakketten Den Helder

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 30 december 2024 heeft de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp en PVV onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over veiligheidsmaatregelen en noodpakketten Den Helder. In deze brief ontvangt u de beantwoording, het antwoord vindt u onder de vraag:

1. Aanleiding voor de oproep

- **De Rijksoverheid roept burgers op om een noodpakket in huis te hebben. Het betreft een bijzondere maatregel die niet eerder met zoveel nadruk is gecommuniceerd.**
- **Wat is de directe aanleiding voor deze oproep?**
- **Is deze oproep gebaseerd op risico's die recent zijn geïdentificeerd? Denk hierbij aan mogelijke verstoringen in infrastructuur, energievoorziening, of maatschappelijke onrust.**
- **Heeft de gemeente informatie ontvangen van het Rijk over de achterliggende redenen voor deze maatregel?**
- **Worden er door de gemeente aanvullende analyses uitgevoerd om te bepalen wat deze oproep specifiek betekent voor de inwoners van Den Helder?**

Vanuit de Rijksoverheid is een bericht naar alle overheden verzonden met de oproep om in gezamenlijkheid de weerbaarheid van onze samenleving versneld te verhogen.

Deze oproep is gedaan naar aanleiding van de oplopende spanningen en dreigingen in de wereld.

De gemeente Den Helder sluit aan en neemt zelf actief deel bij de landelijke campagne. Er komen in 2025 een aantal momenten waarbij de gemeente Den Helder, samen met een aantal partners, extra stil staat bij de weerbaarheid van de samenleving. Deze acties worden op dit moment voorbereid.

Een concreet voorbeeld is de boodschap aan mensen om noodpakketten in huis te hebben, zodat zij bij een crisis goed voorbereid zijn en zich de eerste 48 tot 72 uur zelfstandig kunnen redden. Dit gebeurt via de campagne "Denk vooruit". De kwetsbaarheid van de inrichting van de samenleving en de mogelijke situaties dragen bij dat de boodschap opnieuw en nadrukkelijker uitgedragen wordt.

2. Signalen en risico's

- **Den Helder heeft een unieke positie als defensie- en marinestad. Deze rol maakt de gemeente bijzonder, maar mogelijk ook kwetsbaar.**
- **Welke risicoanalyses heeft de gemeente uitgevoerd om inwoners beter voor te bereiden op mogelijke calamiteiten en onzekerheden weg te nemen?**
- **Zijn deze er niet, waarom niet? En ziet u dit niet als uw taak? Onderbouw uw antwoorden.**
- **Indien dergelijke risico's bestaan, welke concrete maatregelen heeft de gemeente genomen om de veiligheid van haar inwoners te waarborgen?**

De Veiligheidsregio Noord Holland Noord heeft een risicoanalyse uitgevoerd voor de regio NHN, inclusief Den Helder. Gezamenlijk bereiden wij ons voor op de mogelijke incidenten, zoals een stroomstoring, overstroming of een andere gebeurtenis. Op basis van deze risicoanalyse kijken we dan ook naar planvorming en oefeningen die gedaan kunnen worden als voorbereiding op deze eventuele scenario's. De gemeente Den Helder heeft vorig jaar nog een oefening gedraaid samen met de Veiligheidsregio NHN en andere betrokken partners op het thema cyber. Op andere thema's wordt ook samengewerkt tussen Defensie, Veiligheidsregio NHN en de gemeente Den Helder. Het overleg en oefenen met Defensie is dan ook belangrijk voor Den Helder als marinestad. Er zijn veel inwoners van Den Helder die bij de Koninklijke Marine werken en vice versa.

3. Communicatie met inwoners

- **De oproep om een noodpakket samen te stellen kan leiden tot vragen of zelfs onrust onder inwoners. Het is belangrijk dat er duidelijke communicatie is vanuit de overheid.**
- **Hoe informeert de gemeente haar inwoners over deze oproep en wat het belang is van een noodpakket?**
- **Wordt er door de gemeente extra voorlichting gegeven over de samenstelling van een noodpakket en specifieke aanpassingen voor de regio Den Helder?**

- **Hoe wordt voorkomen dat kwetsbare groepen, zoals ouderen of mensen met een laag inkomen, onvoldoende toegang hebben tot de middelen die nodig zijn voor een noodpakket?**

In het programma van de Rijksoverheid wordt uitgegaan van een weerbare samenleving. Er wordt op dit moment dan ook gekeken naar de rol en taken van de gemeente op het gebied van bevolkingszorg, waar de bevoegdheid van de gemeente zit.

Communicatie vanuit de gemeente Den Helder vindt primair plaats via de gemeentekanalen, zoals het stadsnieuws, de website en sociale media. Inhoud en planning van deze communicatie wordt momenteel opgesteld, waar mogelijk op basis van de landelijke initiatieven en richtlijnen, waarbij de nuances op een lokaal niveau kunnen verschillen.

4. Historische context en lessen voor de toekomst

- **Den Helder heeft een geschiedenis die de noodzaak van veiligheidsmaatregelen benadrukt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Den Helder de meest gebombardeerde stad van Nederland. Deze tragische geschiedenis kan waardevolle lessen bieden voor de toekomst.**
- **Hoe gebruikt de gemeente deze historische ervaringen in haar huidige veiligheidsbeleid?**
- **Zijn er specifieke plannen of maatregelen gebaseerd op de historische kwetsbaarheid van Den Helder als strategische locatie?**

De risico's zijn tegenwoordig compleet anders dan de risico's in de Tweede Wereldoorlog. Om deze reden is het ook niet meer mogelijk om deze historische informatie om te zetten in lessen die we in de huidige tijd kunnen gebruiken. Op dit moment zijn er dan ook geen specifieke plannen of maatregelen die gebaseerd zijn op de historie, maar wordt vooral gekeken naar de taak en rol van de gemeente in kader van de bevolkingszorg in relatie tot de meer recentere incidenten rondom de kwetsbare samenleving. Hierbij kunt u denken aan het vergrootten van de bewustwording rondom de effecten van een grote stroomstoring (2015, Rotterdam / 2007, Culemborg), vervuild drinkwater (2024, Oost Nederland) en netwerkstoring (Defensie, 2024).

5. Beschikbaarheid van schuilkelders

- **Hoewel schuilkelders een concept uit het verleden lijken, wordt er door inwoners gevraagd naar de beschikbaarheid van beschermde locaties in geval van calamiteiten.**
- **Zijn er in Den Helder nog functionele schuilkelders of andere beschermingsvoorzieningen beschikbaar voor de bevolking?**
- **Zo ja, wat is de capaciteit en hoe worden inwoners hierover geïnformeerd?**
- **Indien deze voorzieningen ontbreken, overweegt de gemeente dan plannen om dergelijke faciliteiten opnieuw op te zetten?**

In Den Helder zijn, net als in de rest van Nederland, geen werkende schuilkelders aanwezig. Daarnaast is het opzetten van schuilkelders of andere

beschermingsvoorzieningen voor alle inwoners van de gemeente Den Helder een haast onmogelijke opgave. Als gemeente bereiden we ons voor op de effecten van de risico's. Wanneer het aankomt op een oorlogssituatie gaan er in het kader van nationale veiligheid andere regels en verantwoordelijkheden gelden.

6. Rol van de gemeente in landelijke en lokale veiligheidsmaatregelen

- **Den Helder heeft een strategische positie als defensiestad en marinestad. Dit brengt een unieke verantwoordelijkheid met zich mee.**
- **Welke samenwerking heeft de gemeente met landelijke instanties zoals defensie, het Rijk, of veiligheidsregio's om de veiligheid van inwoners te waarborgen?**
- **Heeft het college recent overleg gevoerd met het Rijk over deze oproep voor noodpakketten en de mogelijke dreigingen die eraan ten grondslag liggen?**
- **Indien er geen overleg heeft plaatsgevonden, is het college bereid om hierover vragen te stellen aan Den Haag?**

De gemeente Den Helder heeft goed contact met zowel Defensie als de Veiligheidsregio. Er is iedere twee maanden een overleg tussen de Veiligheidsregio Noord Holland Noord en de gemeenten waarbij de belangrijkste veiligheidsaspecten worden besproken. De Veiligheidsregio heeft contact met het Rijk over de te nemen maatregelen. De Veiligheidsregio coördineert en stemt af met de gemeenten welke maatregelen genomen gaan worden. Daarnaast wordt ook de burgemeester direct geïnformeerd vanuit het Rijk. De burgemeester neemt zitting in de commissie bestuur & veiligheid van de VNG. Hierin is de burgemeester portefeuillehouder weerbare samenleving. Op deze manier is de burgemeester altijd op de hoogte van de ontwikkelingen rondom het creëren van een weerbare samenleving.

7. Aanvullende vragen over gemeentelijke aanpak

- **Welke specifieke maatregelen heeft de gemeente Den Helder genomen om de zelfredzaamheid van haar inwoners te bevorderen in het licht van de oproep van de Rijksoverheid?**
- **Zijn er gemeentelijke initiatieven om inwoners te ondersteunen bij het samenstellen van een noodpakket, bijvoorbeeld door middel van voorlichtingscampagnes of het beschikbaar stellen van hulpmiddelen?**
- **Gezien het ontbreken van schuilkelders in Nederland, welke alternatieve schuilmogelijkheden biedt de gemeente aan haar inwoners?**
- **In hoeverre werkt de gemeente samen met omliggende gemeenten om gezamenlijk crisisplannen op te stellen en middelen te delen?**
- **Welke concrete stappen onderneemt de gemeente om kwetsbare groepen extra te begeleiden bij het voorbereiden op noodsituaties?**

In het programma van de Rijksoverheid wordt gezorgd dat zelfredzame mensen bij een crisis in de eerste 48 tot 72 uur zoveel mogelijk voor zichzelf kunnen zorgen. Op het moment dat zich dan een crisis voordoet hebben de hulpdiensten kunnen zij zich volledig focussen op die verminderd zelfredzamen. Hiervoor zijn vanuit de Veiligheidsregio NHN afspraken gemaakt met instanties als bv het Rode Kruis.

Er gaat dan ook een campagne komen vanuit de overheid, maar het is momenteel nog niet bekend wanneer dit exact zal zijn. Ook de precieze uitwerking is de gemeente Den Helder nog niet bekend.

8. Voorbereiding en oefening voor noodsituaties:

- **Wordt er binnen de gemeente Den Helder overwogen om, net zoals bij de marine gebruikelijk is, een oefening te organiseren waarbij inwoners worden geïnformeerd en voorbereid op het gebruik van beschermde ruimtes of andere noodmaatregelen?**
- **Zijn er momenteel beschermde ruimtes in Den Helder die hiervoor gebruikt kunnen worden, en zo ja, hoe worden inwoners hierover geïnformeerd?**
- **Indien dergelijke ruimtes niet bestaan, is het college bereid om te onderzoeken of deze alsnog kunnen worden gerealiseerd, inclusief het organiseren van oefeningen voor inwoners?**

Deze oefeningen worden door de Rijksoverheid uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan de alarmpalen die iedere eerste maandag van de maand afgaan en een NL-alert. In een NL-alert worden mensen gewaarschuwd en krijgen zij ook een handelingsperspectief mee. Daarnaast worden er vanuit de veiligheidsregio oefeningen georganiseerd betreft stroomuitval of cyberaanvallen die plaats kunnen vinden tijdens een conflict.

Den Helder, 28 januari 2025.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris

